

FRA KARAKTER TIL KOMPETENCER

Elever i folkeskolen skal lære noget mere og andet end de traditionelle fagfaglige færdigheder, når de går i skole. På flere af landets folkeskoler arbejder eleverne projektbaseret i størstedelen af undervisningstiden. Spørger man medarbejderne, udvikler det især elevernes kompetence til effektiv kommunikation, selvstyret læring og evne til at undersøge nyt.

Eleverne har behov for komplekse kompetencer

Der er markante samfundsforandringer i gang. Kunstig intelligens, grøn omstilling og digitalisering er bare nogle af de store dagsordener, der stiller krav til os. Det gælder, når vi som deltagere i demokratiet skal tage stilling til samfundets problemstillinger, og det gælder udviklingen af de jobs og muligheder, de kommende generationer skal begå sig i. Det arbejdsmarked, som nuværende folkeskolelever står overfor, vil være meget anderledes end det, vi ser nu¹

Når verden er i forandring, er det vigtigt, at læringen følger med. Allerede fra grundskolen skal eleverne trænes i kompetencer, som er mere og andet end de traditionelle fagfaglige færdigheder. Det er et behov, som er på dagsordenen ikke bare i Danmark² men også i OECD, hvor PISA-målingerne siden 2012 har målt forskellige komplekse kompetencer hos eleverne³

Hvilke kompetencer skal eleverne bruge, og hvordan lærer de dem?

Ifølge OECD har nutidens elever fx brug for kompetencer indenfor problemløsning, kritisk tænkning, samarbejde og kommunikation. Det er kompetencer, som eleverne skal bruge for at kunne evaluere og forstå ny information, og for at kunne handle på informationen i forskellige situationer⁵. Ifølge OECD kan kompetencerne integreres systematisk i undervisningen via problembaseret eller projektbaseret læring, hvor eleverne har mulighed for at arbejde med virkelige problemstillinger på en autentisk og meningsfuld måde⁶.

“Den moderne verden belønner os ikke længere for, hvad vi ved, men for hvad vi kan gøre, med det vi ved.

Værdien er skiftet fra udenadslære til udviklingen af tværfaglige færdigheder og opnåelsen af dybdelæring eller anvendelsesorienteret viden”

OECD, 2023⁴

På en række af landets folkeskoler arbejdes der med seks specifikke kompetencer

1. Kritisk tænkning og problemløsning
2. Mestre fagligt indhold
3. Effektiv kommunikation
4. Selvstyret læring
5. Samarbejde
6. Uddannelsesmindset

Komplekse kompetencer trænes via nye undervisningsmetoder

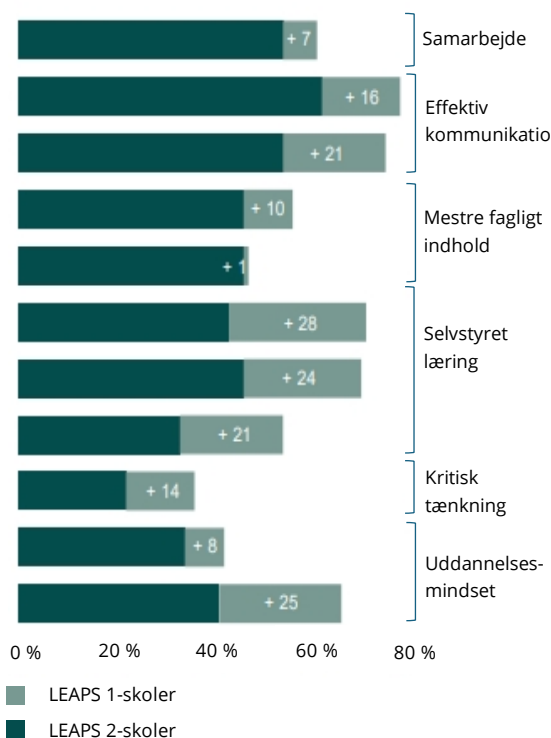
Hvis de danske folkeskoleelever skal lære noget andet og mere end traditionelle fagfaglige færdigheder, skal de opleve noget andet, når de går i skole. På en række af landets folkeskoler arbejder man i længerevarende projektføløb i størstedelen af undervisningstiden. spørger man medarbejderne, gør det en forskel i forhold til elevernes udvikling af komplekse kompetencer.

Landets "LEAPS-skoler" har forskellig erfaring med den projektbaserede tilgang. Mens fire af skolerne har arbejdet projektbaseret i 5-7 år (LEAPS 1-skolerne), har seks af skolerne haft samme fokus i godt og vel to år (LEAPS 2-skolerne). Sammenholder man vurderinger af elevernes kompetencer på de nye og de erfarne skoler, er medarbejderne markant mere positive overfor udviklingen i elevernes kompetencer på de erfarne skoler. Medarbejderne har vurderet elevernes kompetencer via 11 spørgsmål, som tilsammen dækker over seks kompetenceområder⁶. Medarbejderne på de erfarne skoler er især positive overfor elevernes kompetencer til "effektiv kommunikation", "selvstyret læring" samt evne til at undersøge nyt. Ca. 80 procent af medarbejderne på de erfarne skoler er desuden enige eller meget enige i, at LEAPS er en god måde at træne elevernes kompetencer på⁷.

Medarbejdernes vurdering af seks kompetenceområder

10 LEAPS-skoler. Efterår 2023.

Hvor enig eller uenig er du i, at dine elever bliver bedre til/forstår/er gode til at:

Note: N LEAPS 1-skoler = 100 - 105, N LEAPS 2-skoler = 198 - 213
Kilde: Rambøll spørgeskemaundersøgelse efterår 2023, figur udarbejdet af Kata Fonden

Referencer:

1. World Economic Forums Future Job Report: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf
2. Forsker betrygger: Børn skal nok blive til noget, selvom de ikke er gode til at læse og regne i skolen (folkeskolen.dk)
3. OECD Learning Compass 2030. A series of concept notes
4. Innovating assessments to measure and support complex skills. OECD 2023, p. 11 & 31
5. IBID. p. 16
6. IBID p.
7. Rambøll spørgeskemaundersøgelse efterår 2023. N = 106

Analysechef Louise Ladegaard Bro
llb@katafonden.dk

Kata Fonden
Nørre Havnegade 43, 6400 Sønderborg
www.katafondendk

Kata Fonden er en almennyttig projektfond. Fonden har fokus på at gennemføre initiativer, som giver Danmark ny viden om læring, undervisning, kreativitet og innovation.

LEAPS er Kata Fondens nuværende initiativ. På landets LEAPS-skoler arbejder eleverne hvert år i flere projektføløb af 6-8 ugers varighed. Hvert projektføløb indeholder en række praksisnære elementer. Der findes i dag 10 LEAPS-skoler, hvoraf 4 skoler har været en del af initiativet i de sidste 5-7 år⁸